

09.04.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**9 Nisan 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

9 Nisan 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YER ADININ DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KARAR

— Osmaniye İli Toprakkale İlçesine Bağlı Tüysüz Beldesinin Adının “Türkmen” Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar

YÖNETMELİKLER

— Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Elektrik Üretim ve Elektrik Depolama Tesisleri Kabul Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Maden Kanununun I (A) Grubu Madenleri ile İlgili Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Maden Sahaları İhale Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Nükleer Güç Santrallerinin Proje ve Kabul Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Türk Petrol Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Enerjisi Üreten Tesislerde Kullanılan Yerli Aksamın Desteklenmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler ile İlgili Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Gençlik ve Spor Bakanlığı Yurt Hizmetleri Yönetmeliği

— Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

— Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Kablolu Yayın Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Uydu Yayın Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Tanıma ve Denklik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Yükseköğretim Kurumlarında Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Geçiş, Çift Anadal, Yan Dal ile Kurumlar Arası Kredi Transferi Yapılması Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Meslekî Yeterlilik Kurumu Meslekî Yeterlilik Belgesi Zorunluluğu Getirilen Mesleklerle İlişkin Tebliğ (Sıra No: 2021/1)

— Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/8)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 07/04/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-40, 41, 42 ve 43 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2017/25 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/75 Sayılı Kararı

- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/1 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/76 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/3 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/77 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/5 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/78 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/9 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/79 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/11 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/80 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/12 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/81 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/13 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/82 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/16 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/83 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/23 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/84 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/27 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/85 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/28 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/86 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/31 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/87 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2019/72 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/88 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/37 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/89 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/40 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/90 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/42 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/91 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/47 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/92 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/49 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/93 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/52 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/94 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2018/59 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/95 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2019/12 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/102 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2019/13 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/103 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2019/19 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/104 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 4/3/2021 Tarihli ve E: 2019/53 (Siyasi Parti Mali Denetimi), K: 2021/110 Sayılı Kararı

TMO, üreticinin elinde kalan patates ve soğanı alacak

TMO, çiftçinin elinde kalan yemeklik patates ve kuru soğanı maliyet fiyatına satın alacak. Alınan patates ve soğanlar valilikler aracılığıyla Ramazan öncesi ücretsiz dağıtılacak.

Ali Ekber YILDIRIM

Toprak Mahsulleri Ofisi, çiftçinin elinde kalan yemeklik patates ve kuru soğanı maliyet fiyatına satın alarak Valilikler aracılığıyla Ramazan öncesi ücretsiz dağıtılacak.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli imzası ile "İVEDİ" damgası ile 8 Nisan 2021'de 81 İl Valiliği'ne gönderilen yazıda aynen şöyle deniliyor:

Üreticilerimizin elindeki arz fazlası yemeklik patates ve kuru soğanların Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürlüğü tarafından alınması yönünde çalışmalara başlanmıştır.

Bahse konu yemeklik patates ve kuru soğanlar, İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca Valiliklerin gözetiminde, ihtiyaç sahibi tüketicilere ücretsiz doğulacak olup Ramazan öncesi dağıtımların başlaması hedeflenmektedir.

Valiliklerinizce gerekli ön hazırlıklara başlanması, bahse konu hedefin gerçekleştirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Gerekli hazırlıkların ivedilikle yapılması ve ürün teslim edilecek (il merkezinde bir nokta) adresin 09 Nisan 2021 tarihi mesai bitimine kadar

09.04.2021

TMO'ya(tmo.genelmudurluk@hs03.kep.tr) bildirilmesi hususunda,
Bilgi ve gereğini rica ederim."

Sadece üreticiden alınacak

Edindiğimiz bilgilere göre, Toprak Mahsulleri Ofisi sadece üreticilerden yemeklik patates ve soğan alacak. Tüccar, aracı veya başka kesimlerden patates ve soğan alımı yapılmayacak. Bunun tespiti için üreticinin Çiftçi Kayıt Sistemi'ndeki patates üretim alanına ve üretim miktarına bakılarak alım yapılacaktır.

Tahminen 300 bin ton alım yapılacaktır

Toprak mahsulleri Ofisi Nevşehir ve Niğde ağırlıklı olmak üzere üreticinin elinde kalan tahminen 300 bin ton yemeklik patates ve soğan alımı yapması bekleniyor. Alınan patates ve soğanların satışı yapılmayacaktır. Valilikler aracılığıyla İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından ihtiyacı olan yurttaşlara ücretsiz dağıtılacaktır.

İVEDİ
T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü

Sayı : 46095028-106...396932
Konu : Yemeklik Patates ve Kuru Soğan
Dağıtım

03/04/2021

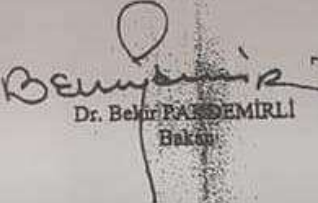
DAĞITIM YERLERİNE

Üreticilerimizin elindeki arz fazlası yemeklik patates ve kuru soğanların Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürlüğü tarafından alınması yönünde çalışmalara başlanmıştır.

Bahse konu yemeklik patates ve kuru soğanlar, İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca Valiliklerin gözetiminde, ihtiyaç sahibi tüketicilere ücretsiz dağıtılacak olup Ramazan öncesi dağıtımların başlaması hedeflenmektedir.

Valiliklerinizce gerekli ön hazırlıklara başlanması, bahse konu hedefin gerçekleştirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Gerekli hazırlıkların ivedilikle yapılması ve ürün teslim edilecek (il merkezinde bir nokta) adresin 09 Nisan 2021 tarihi mesai bitimine kadar TMO'ya (tmo.genelmudurluk@hs03.kep.tr) bildirilmesi hususunda,
Bilgi ve gereğini rica ederim.

Dr. Bekir FAZDEMİRLİ
Bakan

Dağıtım:
Gereği:
81 İl Valiliğine

Bilgi:
İçişleri Bakanlığına

TMO KEP Adresi:
tmo.genelmudurluk@hs03.kep.tr

Maliyetine satın alınacak

Yemeklik patates ve kuru soğan çiftçiden maliyet fiyatına satın alınacak. Edindiğimiz bilgilere göre kilosu 50-60 kuruştan alınması öngörülüyor. Bununla ilgili Toprak mahsulleri Ofisi yetkilileri gerekli çalışmaları yapmaya başladı. Hem maliyet hesaplaması hem de alınacak patates ve soğan için sahada çalışmalar yapılıyor.

Tüketilebilir sağlam ürünler alınacak

Yemeklik patates ve kuru soğan alımında dikkat edilecek bir başka önemli konu ise ürünlerin tüketilebilir olması. Çürümüş, kullanılamaz durumdaki ürünler satın alınmayacak. Satın alınan soğan ve patates sofrada tüketilebilecek kalite ve sağlamlıkta olması gerekiyor.

Küresel gıda fiyatları 10 aydır aralıksız yükseliyor

FAO Gıda Fiyat Endeksi, aralıksız 10 aydır yükselişini sürdürdü. Endeks, Haziran 2014'ten bu yana son 6.5 yılın en yüksek seviyesini korudu.

İRFAN DONAT

FAO Gıda Fiyat Endeksi, Mart ayında yüzde 2.1 artarak 118.5 seviyesine yükseldi. Yıllık bazda artış yüzde 24.6 olarak gerçekleşti. Mart 2020'de Endeks 91.0 seviyesindeydi.

Aralıksız 10 aydır yükselişini sürdüren Endeks, Haziran 2014'ten bu yana son 6.5 yılın en yüksek seviyesini korudu.

Endeks, son 10 ayda yüzde 30.2 yükseldi.

Şubat ayında 116.1 olan Endeksin Mart ayındaki yükselişini tetikleyen alt endeks grupları arasında bitkisel yağlar ile et ve süt ürünleri öne çıktı. Tahıl grubu ve şeker fiyatlarındaki gerileme, endeksin artış hızını kısmen frenledi.

TAHİL FİYATLARINDA 8 AYLIK YÜKSELİŞ EĞİLİMİ SONA ERDİ

FAO Tahıl Fiyat Endeksi, Mart ayında ortalama 123,6 puanla Şubat ayına göre 2,2 puan (yüzde 1,7) düşüşle sekiz aylık yükseliş eğilimini sona erdirdi. Ancak yine de Mart 2020 seviyesinin 25,9 puan (yüzde 26,5) üzerinde seyretti.

Başlıca tahıllar arasında buğday ihracat fiyatları Mart ayında yüzde 2,4 düşüşle en çok gerileyen tarım emtiası oldu. Ancak geçen yılın aynı ayına göre yüzde 19,5 daha yüksek kaldı. Buğday fiyatlarındaki aylık düşüş, çoğunlukla genel olarak tedarik zincirindeki olumlu gelişme ve 2021 mahsulleri için elverişli üretim beklentilerini yansıtıyor. Uluslararası mısır ve arpa fiyatları da Mart ayında geriledi ancak Çin'den gelen güçlü ithalat talebi, düşüşü frenledi. Sorgum fiyatları ise yükseldi. Üç aylık istikrarlı artışların ardından, yeni hasat edilen mahsullerin pazara ulaşmaya başlaması ve Japonya dışı pirince yönelik ihracat talebinin Hindistan hariç tüm ana menşelerde yavaş seyretmesi nedeniyle Mart ayında uluslararası pirinç fiyatları düştü.

BİTKİSEL YAĞ FİYATLARI 10 YILIN ZİRVESİNDE

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, Mart ayında ortalama 159,2 puan ile Şubat ayına göre 11,8 puan (yüzde 8) arttı ve Haziran 2011'den bu yana son 10 yılın en yüksek

seviyesini gördü. Endeksi yukarı çeken ana ürünler ise palm, soya, kolza ve ayçiçek yağı fiyatlarındaki artışlar oldu. Başlıca ihracatçı ülkelerdeki sıkı stok seviyelerine ilişkin endişelerin küresel ithalat talebindeki kademeli toparlanma ile aynı zamana denk gelmesi nedeniyle uluslararası palm yağı fiyatları art arda onuncu aylık artış kaydetti.

Öte yandan, soya yağı fiyatları, büyük ölçüde özellikle biyodizel sektöründen gelen güçlü talep beklentileriyle desteklenerek keskin bir artış gösterdi. Kolza ve ayçiçeği yağı fiyatları tarafında ise sırasıyla Kanada ve Karadeniz bölgesinde tedariğin uzun süreli sıkışması devam etti.

SÜT ÜRÜNLERİ FİYATLARI 10 AYDIR ARALIKSIZ YÜKSELİYOR

FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi, Mart ayında ortalama 117,4 puan ile Şubat ayına göre 4,4 puan (yüzde 3,9) arttı, art arda onuncu ayda yükselişini sürdürdü ve endeksi geçen yıl aynı aydaki değerinin yaklaşık yüzde 16 üzerine çıkardı.

Mart ayında, uluslararası tereyağı fiyatları yükselirken, bunun temelini Avrupa'da süt üretim sezonunun yavaş başlaması ve gıda hizmetleri sektöründeki iyileşme beklentisiyle artan iç talep nedeniyle bir miktar kısıtlı arz destekledi.

Okyanusya'da mevsimsel olarak azalan süt üretiminin ortasında, olası kısa vadeli tedarik zorluklarına ilişkin endişeler nedeniyle, Asya başta olmak üzere Çin'deki ithalat artışıyla ve Avrupa ve Kuzey Amerika'da sınırlı nakliye konteyneri mevcudiyeti ile desteklenen süt tozu fiyatları da yükseldi. Buna karşın, spot tedariklere yönelik sınırlı talep nedeniyle peynir fiyatları arka arkaya üçüncü bir ay boyunca hafif düştü.

ET FİYATLARINDAKİ YÜKSELİŞ 6'NCI AYINDA

FAO Et Fiyat Endeksi, Şubat ayına göre 2,2 puan (yüzde 2,3) artışla Mart ayında ortalama 98,9 puan oldu ve art arda altıncı aydaki yükseliş eğilimini sürdürdü ancak yine de bir yıl önceki değerinin (yüzde 0,5) biraz **altında** kaldı. Kümes hayvanları ve domuz eti fiyatları, başta Çin olmak üzere Asya ülkelerinin hızlı ithalatıyla desteklendi. Bu gelişmelere ek olarak Paskalya kutlamalarına hazırlık olarak Avrupa'da iç satışlardaki artış da domuz eti fiyatlarını destekledi.

Brezilya ve Amerika Birleşik Devletleri tekliflerindeki artışların Avustralya'dan yapılan ihracat fiyatlarındaki düşüşü telafi etmesiyle, sığır eti fiyatları Şubat ayına yakın seviyelerde sabit kaldı. Buna karşılık, küçükbaş hayvan eti fiyatları Yeni Zelanda'da artan arz nedeniyle düştü.

ŞEKER FİYATLARI DÜŞTÜ

FAO Şeker Fiyat Endeksi, Mart ayında ortalama 96,2 puanla Şubat ayına göre 4 puan (yüzde 4) düşüşle geçtiğimiz iki ayda kaydedilen keskin artışların ardından ilk düşüşe işaret etti. Bununla birlikte, şeker fiyatları geçen yılın aynı dönemindeki seviyelerinin yüzde 30'u aşkın üzerinde kaldı ve 2020/21'deki kısıtlı küresel arzla ilgili endişelerle desteklendi.

Uluslararası şeker fiyat tekliflerindeki son aylık düşüşte ise devam eden lojistik kısıtlamalara rağmen Hindistan'dan büyük ihracat beklentileri etkili oldu. Özellikle Çin'den gelen güçlü ithalat talebi nedeniyle fiyatlar üzerindeki yukarı yönlü baskı ve ham petrol fiyatlarındaki artışlar, geçtiğimiz haftalarda fiyatların daha fazla düşmesini engelledi.

2021 YILI TAHIL ARZ VE TALEBİNE YÖNELİK TAHMİN VE BEKLENTİLER

FAO, 2021'de dünya tahıl üretiminde arka arkaya üçüncü kez artış bekliyor.

Ayrıca, FAO birkaç ülkede daha önce beklenenden daha iyi mahsul koşullarına yönelik ön küresel buğday üretim tahminini yükseltti.

Küresel buğday üretiminin, 2020'ye göre yüzde 1.4 artarak, 2021'de 785 milyon ton ile yeni bir zirveye ulaşacağı tahmin ediliyor. Bunun nedeni, Avrupa'nın büyük bir kısmında olası güçlü toparlanma ve Hindistan'da rekor hasat beklentisi.

FAO Tahıl Arz ve Talep Özeti'ne göre, Brezilya'da beklenen rekor hasat ve Güney Afrika'da da birkaç yılın en yüksek seviyesi ile mısır için de ortalamanın üzerinde üretim bekleniyor.

Mevcut 2020/21 pazarlama sezonu için, Çin'deki hayvancılık sektörünün büyük ölçüde Afrika domuz ateşinden toparlanmakta olmasından ve daha çok buğday ve arpanın yem olarak kullanılacağı ihtimaliyle, küresel tahıl kullanımı bir önceki yıla göre yüzde 2.4 daha yükseldi. Üretimin 2 777 milyon ton olacağı tahmin ediliyor.

2021 sonunda dünya tahıl stoklarının açılış seviyelerinden yüzde 1.7 düşüşle 808 milyon tona düşeceği tahmin ediliyor. Kullanım tahminleri ile birleştirildiğinde, 2020/21 için küresel tahıl stok-kullanım oranının yüzde 28.4 ile 7 yılın en düşük seviyesine gerileyeceği öngörülüyor.

FAO ayrıca 2020/21 döneminde dünya tahıl ticareti tahminini 466 milyon tona yükseltti ve bu, Çin'in eşi benzeri görülmemiş düzeylerde mısır alımına bağlı olarak iri taneli tahılların daha da hızlı ticaretinin etkisiyle bir önceki yıla göre yüzde 5.8 arttı. Pirinç için de uluslararası ticaretin yıllık bazda yüzde 6 oranında artması bekleniyor.

Gıdada dış ticaret dengesi yükselişe geçti

2020 yılında tarım, gıda ve içecek sektöründe 20,7 milyar dolar ihracat, 16,1 milyar dolar da ithalat gerçekleştirildi. Sektörün dış ticaret dengesi ise 4,64 milyar dolar oldu.

ANKARA (Anayurt) - Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF), 2020 yılına dair Dış Ticaret Verileri Raporu'nu yayımladı. Rapora göre 2020 yılında tarım, gıda ve içecek sektöründe 20,7 milyar dolar ihracat, 16,1 milyar dolar da ithalat gerçekleştirildi. Sektörün dış ticaret dengesi ise önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 12,1'lik artış ile 4,64 milyar dolar oldu.

Genel Ticaret Sistemi (GTS) temel alarak yayımlanan dış ticaret verilerine göre ihracat, 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 5 oranında artarak 20,7 milyar dolar, ithalat da yüzde 3,1 artarak 16,1 milyar dolara ulaştı. 2020'nin ilk 6 ayında ithalat, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 7,6 oranında artış göstermişti. Sonraki aylarda ithalat yavaşlayarak 2020'nin ilk 11 ayında önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1 artışa kadar gerileme kaydetmiş, aralık ayında ise ithalattaki büyük artış, yıl genelindeki verilere önemli etkide bulunmuştu.

Yıllara göre incelendiğinde, 2014 yılında neredeyse 20 milyar dolar seviyesini yakalayan ihracatın takip eden iki yılda gerileyerek 2016 yılında 18 milyar dolar seviyesine indiği belirtilen rapora göre, tarım, gıda ve içecek ihracatı devam eden yıllarda istikrarlı bir şekilde artarak 2020 yılında 20 milyar dolar seviyesini aştı. Yurt dışından yapılan alımlara bakıldığında 2015 yılında 15,8 milyar dolar seviyesinde olan ithalat, 2 yıl üst üste düşerek 2016 yılında 13,3 milyar dolar olarak

gerçekleşmişti. 2017 yılında önemli bir artışla 15,5 milyar dolara yükselen ithalat, 2017 ve 2018 yıllarında 15,6 milyar dolar ile yatay bir seyir takip etmişti. Sektörün ithalat hacmi 2020 yılında ise 16,1 milyar dolara yükseldi.

YIL SONUNDA AZALDI

Aylık ithalatı kasım ayında yüzde 9,4 ve aralık ayında yüzde 24,9 ile yıl ortalamasının üzerine kaydedilen artış sayesinde 2020 yılında sektörün dış ticaret dengesi, önceki yıla göre yüzde 12,1 artarak 4,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2020'nin ilk 7 ayında sektörün dış ticaret dengesi önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 11,6 artışla 2,1 milyar dolara yükselmiş, 10'uncu ay itibarıyla önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 26,4'lük önemli bir artış yaşanarak 3,8 milyar dolara ulaşmıştı. 2020'nin ilk 11 ayında ise önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 16'lık önemli bir artışla 4,26 milyar dolara yükselmişti. Yaz aylarında artan tarımsal üretimle hızla yükselen dış ticaret dengesinin yıl sonuna doğru azalması dikkat çekti.

KALEM BAZINDA İTHALAT VE İHRACAT

2020 yılında ihracatta öne çıkan ürünler sırasıyla 1,11 milyar dolar ile fındık içi, 950 milyon dolar ile un, 760 milyon dolar ile makarna, 640 milyon dolar ile ayçiçeği yağı ve 600 milyon dolar ile ambalajlı fındık oldu. Bu ürünler toplam ihracatın yaklaşık yüzde 19,6'sını oluşturdu.

En çok ithal edilen ürünlere bakıldığında ise listenin başında sırasıyla 2 milyar dolar ile buğday, 1,2 milyar dolar ile soya fasulyesi, 680 milyon dolar ile ayçiçeği yağı, 500 milyon dolar ile palm yağı ve 490 milyon dolar ile diğer hazır gıdalar yer aldı. Bu 5 kalem, toplam ithalatın yaklaşık yüzde 30,2'sini yani neredeyse 3'te 1'ini oluşturdu. Bu da ithalatın, ihracata kıyasla daha az üründe yoğunlaştığını gösterdi.

Yunanistan'dan Türkiye'nin AB ticaretine vize engeli

Yunanistan'ın Türk TIR sürücülerinin vize başvurularının neredeyse tamamına ret verdiği, AB topraklarına giriş engeli için ise Schengen sistemine 'şerh' koyduğu belirtiliyor. Yunanistan'ın Türkiye'nin AB ile olan ticaretini baltalamak istediğini savunan nakliyeciler acilen mütekabiliyet uygulanmasını istiyor.

İSTANBUL - Uluslararası Nakliyeciler Derneği (UND), Yunanistan'ın TIR sürücülerinin vize başvurularına anlamsız bir şekilde ret verdiğini, Avrupa Birliği (AB) topraklarına giriş engeli için Schengen sistemine 'şerh' koyduğunu duyurdu. Siyasi gerginliğin faturasının nakliyeciyeye kesildiğini ve AB'ye yönelik ihracat taşımalarının büyük tehdit altında olduğunu dile getiren UND yetkilileri, hükümete acilen mütekabiliyet uygulaması yönünde çağrı yaptı.

UND İş Geliştirme Başkanı Fatih Şener, Yunan polisinden onaylı olarak alınan davetiye de dahil olmak üzere 20 farklı evrak ile yapılan TIR sürücülerinin vize başvurularına anlamsız bir şekilde ret verildiğine dikkat çekerek, "Bu yetmezmiş gibi, ret verilen sürücülere bir de AB topraklarına giriş yasağı getiriliyor. Bütün bunları Türkiye ile yaşanan siyasi gerginlikten başka bir şekilde açıklamak imkânsız. Özellikle yasal dayanağı olmayan AB topraklarına giriş yasağı konulması, iki ülke arasındaki ticari ilişkileri engellemeye yönelik bir tehdit olarak karşımıza çıkıyor. Burada amaç ülkemizin AB ülkelerine ticaretini engellemek." diye konuştu.

“Bu hafta tüm başvurular reddedildi”

Fatih Şener, Yunanistan’ın bu tutumunun son günlerde çok ciddi bir boyuta ulaştığını, bu hafta yapılan vize başvurularının neredeyse tamamına ‘ret’ cevabı verildiğini aktardı. Şener, şöyle devam etti: “Ret verilen pasaportlara itiraz edildiğinde ise Yunan misyonları dalga geçer gibi “yeniden başvuru” yapılmasını öneriyor. Aynı ay içinde 3 defa ret cevabı verilen sürücü mevcut. Her bir başvuru için 120 Euro ödeyen Türk taşımacısının elindeki 3 ret cevabının maliyeti 360 Euro’ya ulaşıyor. Ret cevapları yüzünden filosundaki 65 aracın 20 tanesini çalıştıramayan, parklarda bekleten üyelerimiz var. Sektörümüz vize engeli ile iş yapamaz hale getiriliyor. Defalarca AB topraklarına gitmiş ve kuralına uygun olarak geri dönmüş bir sürücüye vize engeli koymak Türk dış ticaretine bir darbedir.”

Şener, şerh konulan bir pasaport sahibinin, daha sonra başka bir ülkeden alınmış geçerli bir Schengen vizesi veya Bulgaristan vizesi olduğu halde ‘AB topraklarına giriş engeliniz var’ denilerek Türkiye’ye geri gönderildiğini aktardı. UND yetkililerinin aktardığı bilgilere göre, özellikle, 2021 yılı başından bu yana Yunanistan misyonlarına yapılan TIR sürücüsü vize başvurularının yarısından fazlasına ret verildi. Ret verilen sürücü başvuruları incelendiğinde; sadece Yunanistan’a taşıma yapan firmalarda çalışan ve hatta aynı firmada 8-10 yıldır çalışan sürücüler için bile “ülkesine geri dönmesinden şüphe edildiği veya kamu sağlığını tehdit ettiği” gerekçeleri ile verilen retler bulunurken, birçok eski sürücünün başvuruları da misyonlara sunulan evrakların “gerçekliği, güvenilirliğine ilişkin şüpheler” bulunduğu şeklinde. Son dönemde kabul edilen vize başvurularının çoğunluğu çok kısa süreli vizeler.

“Bunun tek yolu mütekabiliyet”

Bu haksızlığa bir son verilmesini Türk ve Yunan sürücülerin eşit rekabet koşulları altında taşımacılık faaliyetlerini sürdürebilmelerini istediklerini vurgulayan Şener, “Bunun tek yolu mütekabiliyettir” dedi. Şener, nakliyecilerin bu konudaki taleplerini şöyle sıraladı:

- Yunanistan Türk sürücülerden 20 çeşit farklı belge talep ederken, Türkiye Yunan sürücülerinden davetiye talep etmediği gibi sadece 9 çeşit ve kolay hazırlanabilir evrak ile vize başvurusu kabul ediyor. Türkiye de aynı başvuru evraklarını istemelidir.
- Ülkemiz misyonları, Yunan TIR sürücülerine ‘ret’ cevabı vermiyor. Türkiye de benzer gerekçelerle aynı oranda ret vermelidir.
- 6 aylık vize ile en fazla 90 gün kalış hakkı kuralına rağmen Yunanistan Türk sürücülere 15 güne kadar azaltılmış vize verirken Türkiye her bir Yunan sürücüye en az 6 aylık ve çok girişli vize veriyor. Türkiye de Yunan sürücülere 15 güne kadar kısa süreli vize vermelidir.

Erdoğan: Kur kaynaklı risklerden korunmak için yerel parayla ticarete ağırlık vermemiz şart

Cumhurbaşkanı Erdoğan, D-8 Teşkilatı 10. Zirve Toplantısı'nda yaptığı konuşmada, "Ülkelerimizi kur kaynaklı risklerden korumak için yerel parayla ticarete ağırlık vermemiz şarttır. D-8'i günümüzün ihtiyaçlarına göre yenilemeli, proje ve sonuç odaklı bir yapıya dönüştürmeli, karar alma süreçlerini hızlandıracak adımlar atmalıyız." dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, D-8 Teşkilatı 10. Zirve Toplantısı'na canlı bağlantıyla katıldı.

Erdoğan, "Türkiye olarak insan deneylerini yaptığımız yerli aşımızı, 'kimsenin geride bırakılmaması' ilkesiyle tüm insanlığın istifadesine sunacağız. Güçlü ve sürdürülebilir büyüme oranları için yüksek teknolojiye dayalı, katma değeri yüksek üretime ağırlık vermek mecburiyetindeyiz." dedi.

Erdoğan şunları söyledi:

"Ülkelerimizin en prestijli üniversitelerinin dahil olduğu 'D-8 Araştırma ve İnovasyon Öncüleri Ağı' girişimini memnuniyetle karşılıyoruz. Yenilenebilir enerji, yapay zeka, robotik, nesnelerin interneti, büyük veri, blok zincir ve nanoteknoloji gibi yenilikçi alanlarda üniversitelerimiz ve araştırma kurumlarımız arasında bilgi paylaşımını mümkün kılan bu ağ, ülkelerimizin hak ettiği yere ulaşması bakımından kritik önemdedir. Ülkelerimizi kur kaynaklı risklerden korumak için yerel parayla ticarete

ağırlık vermemiz şarttır. D-8'i günümüzün ihtiyaçlarına göre yenilemeli, proje ve sonuç odaklı bir yapıya dönüştürmeli, karar alma süreçlerini hızlandıracak adımlar atmamız. İslami finans kurumlarının likidite ihtiyaçlarını ve Müslüman coğrafyanın artan altyapı finansman ihtiyaçlarını aynı anda karşılayacak ve online platforma dayalı bir İslami Megabank fikrinin de yapılabilir olduğuna inanıyoruz. 2017 yılındaki İstanbul Zirvemizde, yerel paralarımızla ticaret yapma çağrısında bulunduğum hatırlanacaktır. Geçtiğimiz dört yılda yaşananlar, bu çağrının isabetini ispatladı."

İhracat beklentisi 10 yılın zirvesinde

İkinci çeyreğe ilişkin ihracat beklenti endeksi 132 seviyesi ile son 10 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

İhracat beklentisinde artış trendi ikinci çeyrekte de devam etti. İhracat Beklenti Endeksi, ikinci çeyrekte, önceki çeyreğe göre 17,1 puan artarak 132 seviyesine çıktı. Endeks geçen yılın aynı dönemine göre ise 20,9 puan artış gösterdi. İlk çeyrekte 114,9 seviyesinde olan endekste, son 10 yılın en yüksek seviyesine ulaşılmış oldu.

Ticaret Bakanlığı verilerine göre; yılın ikinci çeyreğinde, gelecek 3 aya ilişkin ihracat beklentisi, ihracat sipariş beklentisi, şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyi İhracat Beklenti Endeksini artış yönünde, son 3 aya ilişkin ihracat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler azalış yönünde etkiledi.

İthalat beklentisi azaldı

Bu yılın ikinci çeyreğine ilişkin İthalat Beklenti Endeksi ise ilk çeyreğe kıyasla 1,2 puan azalarak 111,6 seviyesinde gerçekleşti. Endeks geçen yılın aynı dönemine göre de 13,4 puan arttı.

İthalat Beklenti Endeksi'ni gelecek 3 aya ilişkin ithalat beklentisi, ithalat birim fiyatı beklentisi ve şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyi sorularına yönelik değerlendirmeler endeksi artış yönünde, son 3 aya ilişkin ithalat sipariş düzeyine yönelik değerlendirmeler azalış yönünde etkiledi.

'Süper teşvik'te 2 yatırım bitti

DÜNYA, toplamı 115 milyar lirayı bulan proje bazlı teşvik sistemi kapsamındaki yatırımları araştırdı. Yüksek teknoloji ve stratejik alanlarda dev bütçe gerektiren 34 projede üretim süreci farklı seyrediyor.

Türkiye'nin hammadde, ileri teknoloji ve stratejik alanlarda ihtiyaç duyduğu yüksek yatırım bedeli gerektiren alanlarda yatırımı teşvik için uygulamaya koyduğu proje bazlı teşvik sistemi kapsamındaki yatırımlar devam ediyor. Yatırımlarda devlet yardımı mevzuatında 2016'da yapılan değişiklikle uygulamaya giren proje bazlı teşvik uygulamasında ilk büyük adım, 2017 yılı içinde hazırlıkları tamamlanan 19 şirketin 23 projesine teşvik belgesi verilmesi oldu.

Tanıtımı törenle yapılmıştı

2017'de Cumhurbaşkanlığında düzenlenen törenle tanıtımı yapılan proje bazlı teşvik sistemi uygulamaya girdiğinden bu yana 115 milyar 155 milyon liralık yatırım öngören 34 proje için Bakanlar Kurulu ya da Cumhurbaşkanı kararı çıkarıldı.

Hayvancılıktan elektrikli otomobile, bor bileşenli yeni malzemelerden elektrikli araç bileşenlerine kadar kritik, ithalatı önleyici ya da yüksek teknolojiye proje başlatıldı. Projeler arasında kararı yeni çıkmış olanlar dışında henüz "kazmayı vurmamış" olanlar da bulunuyor. Salgın yılında bazı şirketlerin yatırımları yavaşlattığı da gözleniyor. DÜNYA, 34 projenin geldiği aşamayı inceledi.

Ford Otomotivin yatırımı

Ford Otomotiv, kararname aşamasında 20.5 milyar TL'lik tutarla, bu kapsamda en yüksek yatırım bedelli teşvik belgelerinden birini yürütüyor. Mart 2021'de şirketin üst

yönetimi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kabul edildi. Kabulün ardından yapılan yazılı açıklamada 20.5 milyar TL'lik yatırım kapsamında Kocaeli fabrikasında ağırlığı ihracata yönelik olmak üzere ticari araç üretimi 650 bin adede yükselecek. 130 bin adetlik batarya montaj kapasitesi oluşturulacak, 3 bin ilave istihdam ile 15 bin kişilik istihdama ulaşılabilecek. Yatırımların 2026'da tamamlanması planlanıyor. Şirket ayrıca Kocaeli fabrikasında 2022'den itibaren Ford'un tam elektrikli ticari aracını ve 2023'te dizel ve şarj edilebilir hibrit ticari aracını üretecek. Tesislerde Volkswagen'in 1 tonluk ticari aracının da üretimi gerçekleştirilecek.

Sütaş ilk tesisleri açıyor

Sütaş'ın teşvik kapsamında yürüttüğü "Sütçülük Projesi Bingöl Entegre Tesisleri" yatırımları başladı. Toplamda 1.1 milyar TL'lik yatırıma yönelik şirketten verilen bilgide geline aşamada 700 milyon TL'lik harcamaya ulaşıldığı, 4 bin büyükbaş hayvan sayısına ulaşıldığı, doğum ve süt üretiminin de başladığı kaydedildi. Çiftçilere sözleşmeli tarımla yem bitkisi ürettirildiği bildirildi. 2021 Nisan ayında süt, Mayıs ayında ise yem fabrikasının faaliyete başlayacağı, bütün yatırımlar tamamlandığında 10 bin damızlık süt sığırları, 7 bin baş yetiştirme çiftliği ve 5 bin baş besi çiftliği kurulmuş olacağı kaydedildi.

TOGG tesisleri yapılıyor

Türkiye'nin prestij projelerinden biri olma özelliğini de taşıyan elektrikli otomobil üretim tesisi ve elektrikli otomobil geliştirme projesini yürüten TOGG da yatırımını sürdürüyor. Basına çeşitli dönemlerde yapılan açıklamalarda Gemlik'teki tesis yatırımının sürdüğü, 2021 yılı içinde tamamlanacağı, 2022 son çeyreğinde de ilk model olan SUV tipi aracın üretiminin başlayacağı planının geçerli olduğu belirtildi.

Gemlik Gübre'den üre tesisi

Türkiye'nin köklü kuruluşlarından Gemlik Gübre üre üretim tesislerinde gerçekleşme yüzde 20'ler seviyesine ulaştı. Şirketten yapılan açıklamada Mayıs 2023'te yatırımın tamamlanmasının planlandığı, 350 milyon Euro yatırım tutarına ulaşılabileceği belirtildi.

MOST Makine 2023'e hazırlanıyor

Most Makine ve Enerji'nin İzmir yatırımında makine, tıbbi cihaz, gemi inşa, otomotiv ve enerji sektörlerine yönelik muhtelif ürünler planlanıyor. Bu kapsamda arazi temini, devir, ÇED vb. gerekli ruhsat, izin ve prosedürlerinin tamamlanarak 2021 Temmuz ayında fiilen saha çalışmalarının başlaması, ekipman tedarik, inşaat ve montaj çalışmalarını 24 ayda tamamlanarak Temmuz 2023'te test üretimine başlaması planlanıyor. Fabrikanın 29 Ekim 2023'te Cumhuriyetin kuruluşunun 100. yılında açılması hedefleniyor.

Sayer Group'tan rafineri yatırımı

Sayer Group bünyesindeki Ersan Petrol rafineri yatırımında salgın şartlarının birlikte çalışılan yurt dışı ekiplerin faaliyetini engellediği bilgisini vererek, projenin finansal olarak yüzde 26, fiziki olarak yüzde 10 seviyesinde olduğu bilgisini verdi. Proje ile

ham petrol işlenecek rafineride, açık nedeniyle ithalat yapılan ürünlerden biri olan motorin de üretilecek. 637 bin ton/yıl motorin; 335 bin ton/yıl benzin; 70 bin ton/yıl jetA1; 293 bin ton/yıl bitüm ve 16 bin ton/ yıl sülfür üretilmesi planlanıyor..

Proje Bazlı Teşvik Sistemi kapsamındaki yatırımlar (Yayımlanmış Bakanlar Kurulu / Cumhurbaşkanlığı Kararları verilerine göre)

ŞİRKET	ÜRÜN	YER	YATIRIM BAŞLANGIÇ	YATIRIM SÜRESİ	YATIRIM TÜRÜ	YATIRIM TUTARI (milyon TL)	NİTELİKLİ PERSONEL
Alvimedica Tıbbi Üc. San. Dış Tic. A.Ş.	Muhtelif stent, katater ve kalp kapakçığı		11.04.2017	8 yıl	Tevsi, modernizasyon	1.744,0	300
AŞELSAN KONYA Silah Sistemleri	Silah sistemleri	Konya	1.11.2019	3 yıl	Komple yeni yatırım	830,7	30
Asil Çelik Sanayi A.Ş.	Çelik ve süper alaşımlı malzemeli dövme ürünler	Orhangazi	1.01.2019	5 yıl	Ürün çeşitlendirme	852,1	5
ASSAN Alüminyum Sanayi T. A.Ş.	Slab döküm ve sıcak haddeleme	Sakarya	25.08.2017	8 yıl	Komple yeni yatırım	3.715,6	60
Atayurt İnşaat A.Ş.	Fotovoltaik güneş paneli	Malatya	11.12.2017	6 yıl	Komple yeni yatırım	1.607,8	20
Baykar Makina Sanayi, A.Ş.	TB2 İHA, AKINCI THA, Muharip İHA	İstanbul	28.01.2019	8 yıl	Tevsi/Ürün çeşitlendirme	600,0	yok
BMC Otomotiv A.Ş.	Muhtelif raylı sistem araçları	Sakarya	1.06.2017	7 yıl	Komple yeni yatırım	571,5	24
BMC Otomotiv A.Ş.	Dizel motor, transmisyon ve alt sistemler	Sakarya	1.06.2017	8 yıl	Komple yeni yatırım	585,0	24
BMC Otomotiv A.Ş.	Savunma sanayiye yönelik sistemler ve araçlar	Sakarya	1.06.2017	7 yıl	Komple yeni yatırım	1.024,0	48
BMC Otomotiv A.Ş.	Savunma sanayisi insanlı insansız sistemler	Sakarya-İzmir	1.06.2017	7 yıl	Tevsi, nakil, entegrasyon	440,0	28
Bosch Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Yeni nesil yüksek basınçlı benzinli enjektör	Bursa	28.03.2018	5 yıl	Ürün çeşitlendirme/tevsii	1.740,0	40
Ceylan Polipropilen Üretim A.Ş.	Polipropilen	Ceyhan	22.08.2019	5 yıl	Komple yeni yatırım	8.225,0	30
CPS Petrokimya Sanayi A.Ş.	Polipropilen	Mersin	8.12.2017	6 yıl	Komple yeni yatırım	5.319,0	20
Dowaksa İleri Kompozit Malz. Ltd.	Karbon elyaf ve ara ürünleri	Yalova	24.04.2017	8 yıl	tevsii/modernizasyon	2.233,2	10
Eko Temiz Enerji A.Ş.	Fotovoltaik güneş paneli	Niğde	20.12.2017	6 yıl	Komple yeni yatırım	3.822,0	25
Eldor Elekt. Plastik Ür. ve Tic.	Elektrikli araç sistemleri	Ege S.Böl.	15.06.2020	6 yıl	Komple yeni yatırım	810	40
Ersan Petrol Sanayi A.Ş.	Ham petrol işleme rafinerisi	K. Maraş	1.08.2017	5 yıl	Komple yeni yatırım	3.472,0	30
ETİ Bakır A.Ş.	Metallik geri kazanım ve entegre gübre tesisi	Mazıdağı	26.11.2016	4 yıl	Tevsi, entegrasyon	2.884,0	yok
Ford Otomotiv	Yeni Nesil ticari araç	Kocaeli	1.07.2020	6 yıl	Ürün çeşitlendirme/tevsii	20.501,2	200
Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.	Üre üretim tesisi	Bursa	23.08.2019	4 yıl	Entegrasyon	1.500,0	yok
IPEK Mobilya	Cevherden elektrolitik çinko metali	Kayseri	20.12.2017	5 yıl	Komple yeni yatırım	1.100,0	20
Kalyon Güneş Teknolojileri A.Ş.	Fotovoltaik güneş paneli	Ankara	22.12.2017	5 yıl	Komple yeni yatırım	1.991,0	147
Most Makine Enerji Taah. San. A.Ş.	Makine, tıbbi cihaz, gemi inşa, otom. enerji	İzmir	7.02.2018	5 yıl	Komple yeni yatırım	1.800,9	15
Nero Endüstri	Sensör, tehdit algılama ve uyarı sistemi	Ankara	4.11.2016	6 yıl	Komple yeni yatırım	1.604,0	30
Oyak - Renault Otomobil Fabri.	Alüminyum motor bloğu dökümü	Bursa	16.03.2018	4 yıl	Ürün çeşitlendirme	520,0	63
Oyak Sentetik Karbon Ür. STAŞ	Karbon siyahı	Hatay	1.09.2020	3 YIL	Komple yeni yatırım	1.874,10	40
SASA Polyester	Saf tereftalik asit	Adana	1.08.2020	6 YIL	Ürün çeşitlendirme/tevsii	11.271,8	28
SASA polyester sanayi A.Ş.	Polimer/çips	Adana	24.10.2017	6 yıl	Komple yeni yatırım	1.509,0	12
Sıraş Süt Ürünleri A.Ş.	Entegre büyükbaş hayvancılık	Bingöl	11.04.2018	6 yıl	Komple yeni yatırım	733,9	40
TOGG Sanayi Tic. A.Ş.	Elektrikli otomobil	Bursa	30.10.2019	13 yıl	Komple yeni yatırım	22.000,0	300
TR Bor Teknolojileri A.Ş.	Bor Karbür	Balıkesir	27.09.2019	6 yıl	Komple yeni yatırım	592,0	36
TUSAŞ	Rüzgar Tüneli	Ankara	22.08.2019	5 yıl	Komple yeni yatırım	1.427,0	42
TUSAŞ	Milli Muharip Uçak tasarımı	Ankara	23.03.2018	15 yıl	Ürün çeşitlendirme	5.639,0	300
Yürek Polimes San Tic AŞ	Polimer/çips	Bursa	1.09.2020	5 yıl	Komple yeni yatırım	595,6	10

TUSAŞ'ın ilk uçak motoru

Proje bazlı teşvik sistemi kapsamında TUSAŞ, ASELSAN, BMC, TRBor şirketlerinin yatırımları devam ediyor. TUSAŞ'ın rüzgar tüneli ve yıldırım test merkezi yatırımları için çeşitli kuruluşlarla anlaşmalar 2020 içinde tamamlandı. Savunma Sanayii Başkanı tünel inşaatının başladığını açıklamıştı. Türkiye'nin en büyük havacılık projesi olan Milli Muharip Uçak geliştirmede ise tasarım çalışmaları sürüyor. TUSAŞ Genel Müdürü Temel Kotil 2023'te uçağın ilk motor çalıştırmasının yapılmasını, 2025'te ilk uçuş ve 2028'de ise teslimatların başlamasını planladıklarını açıklamıştı.

ASELSAN Konya yatırımı

ASELSAN'ın Konya'da yürüttüğü hafif ve orta kalibrede silah sistemleri üretmeye yönelik fabrika yatırımında da fiziki olarak gerçekleşmenin yarıyı geçtiği belirtilmişti. BMC'nin zırhlı, taktik paletli ve tekerlekli zırhlı araçlar ile dizel motor geliştirme çalışmaları da teşvik kapsamında bulunuyor. Bu yatırıma yönelik arazi geliştirme çalışmaları yürütüldüğü açıklanmıştı. Bu sektörde ayrıca Nero Endüstri'nin güdümlü füze ve çeşitli koruma sistemlerine yönelik yatırımı da devam ediyor.

Polimer ve otomotiv yatırımları

Proje bazlı teşvik kapsamında Adana, Mersin, Yalova, Hatay, Bursa'da farklı firmalarca çeşitli polimer yatırımları da planlanıyor. Türkiye'nin yüksek ithalat yaptığı bu hammaddeye yatırımlar konusunda ilerlemenin yavaş olduğu biliniyor. Bunlar içinde SASA yatırımlarını hızlandırdı. Nisan ayı başında Genel Müdür Mehmet Şeker DÜNYA'ya yaptığı açıklamada iki elyaf tesisini üretime aldıklarını ve yeni bir üretim için harekete geçtiklerini, proje bazlı teşvik kapsamındaki PTA yatırımının 2023'te tamamlanacağını açıklamıştı. Bunun dışında SASA'nın polimer çips yatırımı teşvik kapsamındabulunuyor.

Proje bazlı teşvik kapsamında OYAK-Renault'un alüminyum motor bloğu dökümü, batarya, hibrit araçlar için motor ve batarya, Bosch'un yeni nesil enjektör ve basınç pompası, BMC'nin demiryolu araçları da teşvik kapsamında bulunuyor.

• Kalyon Grubu üretime başladı

Proje bazlı desteklerden yararlanan önemli yatırımlardan biri olan Kalyon Grubu'nun entegre güneş enerjisi paneli yatırımı tamamlandı. İlk etapta Konya Karapınar'da kurulacak güneş enerjisi santralinin panel ihtiyacını karşılayacak olan tesis, genişlemesiyle birlikte yurt içi ve yurt dışı talebe de yanıt verecek. Yüzde 70 yerlilik oranıyla panellerin mevcut ilk etaptaki üretim kapasitesi yıllık 500 megavat olarak açıklandı. Firma Aralık 2020'de üretim kapasitesini 1000 MW yükseltme planını açıkladı. Fabrika Ankara Başkent OSB'de bulunuyor.

• Alvimedica'da mutlu son yakın

Türkiye'nin kalpte kullanılan tıbbi cihazlardaki önemli kuruluşlarından Alvimedica, ilave muhtelif stent, katater ve kalp kapakçığı üretim tesisi yatırımı kapsamında ilerleme sağladı. Şirketten verilen bilgiye göre yatırımda ilk faz tamamlandı. Bu kapsamda İtalya'daki patentli ilaç salımlı stent teknolojisi Türkiye'ye transfer edildi ve İstanbul'da inşa edilen 7 bin 500 metrekare alanda kurulu, Alvimedica'nın 3. üretim tesisi 2019 yılı sonunda üretime başladı. Yatırımın ikinci fazı için ise lisans transferi tamamlandı, Ar-Ge ve klinik çalışma aşamasına geçildi. Bu aşamalardan sonra üretim için 4. tesis inşa edilecek. Kapsamdaki bütün yatırımların kararnamede belirtildiği şekilde 2029 yılı içinde tamamlanacağını, şimdilik planda bir değişiklik olmadığını açıkladı.

KOBİ'lerimiz borç faizinde zirvede

16 ülkenin değerlendirildiği bir araştırmada, dünyada pandeminin yükünü en fazla sırtlanan şirketlerin Türkiye'deki KOBİ'ler olduğu ortaya çıktı.

Küresel çapta 16 ülkeyi kapsayan ve 2021 Ocak ayında gerçekleştirilen bir araştırma, dünyada pandeminin yükünü en fazla sırtlanan şirketlerin Türkiye'deki KOBİ'ler olduğunu ortaya koydu. C2FO şirketinin yaptığı araştırmaya göre bu açıdan en sıkıntılı ülke olarak öne çıkan Türkiye'deki KOBİ'lerin çok büyük bölümünün borçlanma maliyeti son bir yılda arttı. Durum, Türkiye'deki şirketlerin yüzde 95'inden fazlasının küçük ve orta ölçekte işletmelerden (KOBİ) oluştuğu dikkate alındığında ekonomi açısından vahim bir tablo ortaya koyuyor.

YÜK AĞIRLAŞTI

Türk şirketler, pandemide borçlanma maliyeti artışında ilk sırada. Türkiye'deki KOBİ'lerin yüzde 69'u borçlanma maliyetinin koronavirüs pandemisinde arttığını söyledi. Bu, pandemi ile mücadele eden Türkiye'deki 3 şirketten 2'sinin sırtındaki borç yükünün ağırlaştığını ortaya koyuyor. Araştırmada şirketlere ödedikleri kredi faizlerinin % 8 ve daha fazla oranda olup olmadığı da sorulmuş. Türkiye bu alanda açık arayla zirvede. Türkiye'deki KOBİ'lerin yüzde 93'ü ödedikleri kredi faizinin yüzde 8'in üzerinde olduğunu ifade etti.

"Pandemide borçlanma maliyetim arttı" diyen şirketlerin oranı

KOBİ'LERİN % 73'ÜNÜN ENDİŞESİ İSTİKRARSIZLIK

Araştırma sonuçlarına göre pandemide en büyük endişe ekonomik istikrarsızlık haline geldi. Verilere göre Türkiye'de şirketlerin yüzde 73'ü ekonomik istikrarsızlıktan endişe ediyor. Türkiye, şirketlerinin ekonomik istikrarsızlıktan en çok endişe ettiği ülke. Bu oran ikinci sıradaki Hindistan'da yüzde 61, üçüncü İspanya'da yüzde 56 seviyesinde.

Son anket sonuçlarından iktidarı şoke edecek sonuçlar. Ekonomi yönetimine güvensizlik zirve yaptı

Enflasyon oranları ve ekonomi yönetimine ilişkin vatandaşın duyduğu rahatsızlık MetroPOLL Araştırma şirketi tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına yansdı. Araştırma sonuçlarına göre Merkez Bankası başkanının dört ayda görevden alınmasının ardından vatandaşlarda ekonomi yönetimine olan güvensizliğin yüzde 60 seviyesine geldiği ortaya çıktı.

MetroPOLL Araştırma'nın mart ayı için **"halkın gündemindeki konulardan seçilmiş"**, **"Ayn 5 Rakamı"** başlıklı raporunda çarpıcı sonuçlar ortaya çıktı. Enflasyon, siyasi gerilim, Andımız, İstanbul Sözleşmesi ve Merkez Bankası alt başlıklarının yer aldığı raporda vatandaşın pek çok konuda duyduğu rahatsızlık dikkat çekti.

Vatandaşa yöneltilen sorular ile verilen yanıtlar ise şöyle:

"Sizce markette-pazarda gördüğünüz gıda fiyatları enflasyonu ne kadar" sorusuna yüzde 46.8'lik bir kısım **"yüzde 40 ve üzeri"** dedi.

"Son yıllarda ülkemizde insanlar arasında siyasi görüşlerden kaynaklı siyasi gerilim arttığını düşünüyor musunuz" sorusuna yüzde 63.1 **"Evet, düşünüyorum"** yanıtını verdi. Siyasi gerilimin artmadığını düşünenlerin oranı yüzde 28.6 olurken 'kararsız'ların oranı 8.3.

"İlköğretim okullarında, öğrenciler tarafından 'Andımız'ın okunmasının kaldırılmasını nasıl karşıladınız" sorusuna yüzde 65.8 **"Olumsuz karşıladım"** derken olumlu karşılayanların oranı yüzde 24.6 oldu. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu, 'Andımız'ın okunmasını yasaklayan yönetmeliği iptal eden mahkeme kararını kaldırmıştı.

"Hükümetin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararını onaylıyor musunuz" sorusuna yüzde 52.3 **"Onaylamıyorum"** derken yüzde 26.7'lik bir kısım onayladığını belirtti. Yüzde 13.5'lik bir kısım 'kararsızları' ve 'fikri olmayanları' oluştururken ankete katılanların yüzde 7.5'inin İstanbul Sözleşmesi'nden haberi yok. Resmi Gazete'de

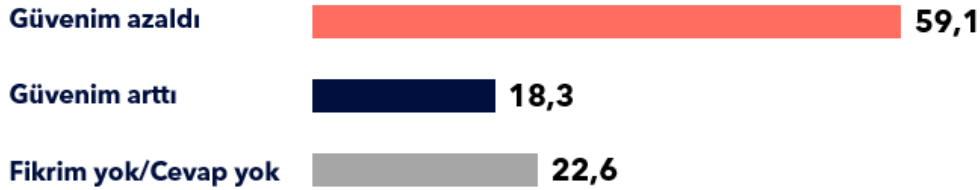
yayınlanan cumhurbaşkanı kararıyla Türkiye, kadına yönelik her türlü şiddetle mücadeleyle ilişkin standartlar getiren ilk belge niteliğindeki İstanbul Sözleşmesi'nden ayrılmıştı.

"Merkez Bankası başkanının dört ayda görevden alınması ekonomi yönetimine yönelik güveninizi nasıl etkiledi" sorusuna yüzde 59.1'lık bir kısım **'güveninin azaldığını'** söyledi. Öte yandan, yüzde 22.6'yla **'kararsız'**lar, güveni artanlardan fazla.

Merkez Bankası (MB) başkanlığına 7 Kasım 2020'de atanmış Naci Ağbal, selefleri gibi Merkez Bankası kanununa aykırı olarak cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle görevden alınmış, yerine uzun yıllar Halkbank'ta çalışmış eski AKP milletvekili Şahap Kavcıoğlu getirilmişti. Böylelikle MB başkanı 20 ayda dördüncü kez değişmişti.

MERKEZ BANKASI'NDAKİ DEĞİŞİM

Merkez Bankası Başkanı'nın 4 ayda görevden alınması ekonomi yönetimine yönelik güveninizi nasıl etkiledi?

24 Haziran 2018 Milletvekili seçiminde oy verilen partiye göre dağılım - %

	Güvenim azaldı	Güvenim arttı	Fikrim yok/ Cevap yok	Toplam
AKP	39,8	29,8	30,4	100
CHP	84,9	5,2	10,0	100
İYİ Parti	83,9	1,7	14,4	100
HDP	86,8	4,4	8,8	100
MHP	40,3	41,8	17,9	100
SP	87,5	12,5		100
Diğer parti	60,0	10,0	30,0	100
ORTALAMA	59,1	18,3	22,6	100

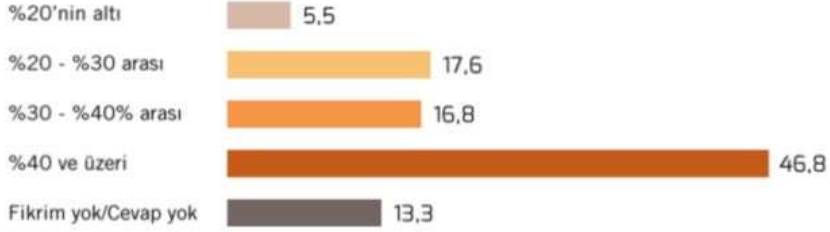
KAYNAK: METROPOLL TÜRKİYE'NİN NABZI MART 2021

metropoll

GIDA FİYATLARI

Seçmenin %47'si markette-pazarda gördüğü gıda fiyatları enflasyonunun %40 ve üzerinde olduğunu belirtmektedir.

Sizce markette-pazarda gördüğünüz gıda fiyatları enflasyonu ne kadar?

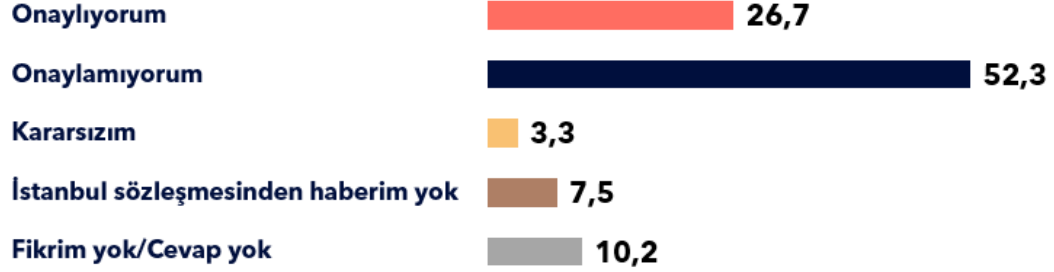

24 Haziran 2018 Milletvekili seçiminde oy verilen partiye göre dağılım - %

	%20'nin altı	%20-%30 arası	%30-%40 arası	%40 ve üzeri	Fikrim yok/Cevap yok	Toplam
AKP	9,4	25,4	13,9	33,9	17,4	100
CHP	3,1	9,1	16,6	61,9	9,4	100
İYİ Parti	2,1	11,4	17,1	65,7	3,6	100
HDP	1,2	8,0	22,1	57,1	11,7	100
MHP	4,5	26,8	26,1	28,0	14,6	100
SP		11,1	5,6	83,3		100
Diğer parti			10,0	90,0		100
ORTALAMA	5,5	17,6	16,8	46,8	13,3	100

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

Hükümetin 'İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi kararını onaylıyor musunuz?

24 Haziran 2018 Milletvekili seçiminde oy verilen partiye göre dağılım - %

	Onaylıyorum	Onaylamıyorum	Kararsızım	İstanbul sözleşmesinden haberim yok	Fikrim yok/Cevap yok	Toplam
AKP	47,4	27,2	3,8	10,3	11,4	100
CHP	5,9	88,2	0,8	2,8	2,4	100
İYİ Parti	7,8	79,1	0,9	5,2	7,0	100
HDP	5,4	80,0	3,8	6,2	4,6	100
MHP	44,4	31,5	2,4	10,5	11,3	100
SP	18,8	81,3				100
Diğer parti	10,0	60,0	30,0			100
ORTALAMA	26,7	52,3	3,3	7,5	10,2	100

KAYNAK: METROPOLL TÜRKİYE'NİN NABZI MART 2021

metropoll

İtalya Büyükelçisi Gaiani, Dışışleri'ne çağrıldı

İtalya'nın Ankara Büyükelçisi Gaiani, Başbakan Draghi'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik ifadeleri nedeniyle Türk Dışışlerine çağrıldı.

İtalya'nın Ankara Büyükelçisi Massimo Gaiani, İtalya Başbakanı Mario Draghi'nin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik ifadeleri nedeniyle Dışışleri Bakanlığına çağrıldı.

Yetkililerden alınan bilgiye göre, İtalyan Büyükelçi Gaiani, Avrupa Birliği (AB) başkanlarının Türkiye ziyareti sırasında basına yansıyan protokol mevzusuna ilişkin, İtalya Başbakanı Draghi'nin Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik ifadeleri nedeniyle Dışışleri Bakanlığına çağrıldı.

"Çirkin ve hadsiz ifadelerini kuvvetle kınıyoruz"

Dışışleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu da Twitter'dan yaptığı paylaşımda, "Atanmış İtalya Başbakanı Draghi'nin kabul edilemez popülist söylemini ve seçimle göreve gelmiş Cumhurbaşkanımız hakkındaki çirkin ve hadsiz ifadelerini kuvvetle kınıyor, kendisine iade ediyoruz." ifadesini kullandı.

İtalya Başbakanı Draghi, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik şu ifadeleri kullanmıştı:

"Türk Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davranışına kesinlikle katılmıyorum. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davranışını paylaşmıyorum. Uygunsuz bir davranış olduğunu düşünüyorum. (Avrupa) Komisyon Başkanı Von der Leyen'in maruz kaldığı

09.04.2021

aşğıılanmadan dolayı çok büyük üzüntü duydum. Bu noktada yapılması gereken değerlendirme, onları kendi adlarıyla çağıralım, bu diktatörlere iř birliği yapmak için ihtiyaç var.

Onlara karşı, bakış açısındaki, görüşlerdeki, davranışlardaki, toplum vizyonundaki farklılıkları ifade etmek konusunda açık sözlü olmak gerek ve aynı zamanda kendi ülkesinin çıkarını garanti etmek için iř birliğinden ziyade birlikte çalışmaya hazır olmak gerekir. Bence doğru bir denge bulmak gerekir."

Çavuşoğlu: Uygulanan protokolde AB tarafının talepleri karşılandı

Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu, AB başkanlarının Türkiye ziyaretindeki protokol tartışmaları konusunda, "Görüşmede uygulanan protokolde AB tarafının talepleri ve telkinleri karşılanmıştır." dedi.

Geçen salı Avrupa Birliği Konseyi Başkanı Charles Michel ile Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın davetiyle Türkiye'ye çalışma ziyareti gerçekleştirdi. Ziyaretin ardından da protokol tartışmaları gündeme oturdu.

Avrupa medyası Von der Leyen'e protokolde saygısızlık yapıldığını iddia ederken, Avrupa Komisyonu Başkanı'nın sözcüsü, "Komisyon Başkanı açıkça şaşırdı. Von der Leyen'in de Konsey Başkanı ve Cumhurbaşkanı ile aynı şekilde oturması gerekiyordu." açıklaması yaptı.

AB Konseyi Başkanı Michel ise sosyal medya hesabından açıklama yaparak, son derece önemli bir görüşmenin böyle bir olay nedeniyle gölgelenmesinden üzüntü duyduğunu belirtti. Michel, "Durumun daha da kötüleşmesi yerine görüşmemizin önemine dikkat çekmek istedik." ifadesine yer verdi.

Kuveyt Dışişleri Bakanı ve Kabine İşlerinden Sorumlu Devlet Bakanı Ahmed Nasır Muhammed es-Sabah'la ortak basın toplantısı düzenleyen Bakan Çavuşoğlu, konuyla ilgili tartışmalara yanıt verdi.

Ziyaret esnasında basına yansıyan protokol mevzusuna ilişkin, Türkiye'nin son derece haksız ithamlarla karşılaştığını söyleyen Çavuşoğlu, Türkiye'nin köklü bir devlet olduğunu, her düzeyde sıklıkla ziyaret düzenlediğini ve misafir ağırladığını söyledi.

Çavuşoğlu, "Özellikle Türkiye'de yapılan görüşmeler, uluslararası protokol kuralları ve Türk misafirliği çerçevesinde olur." dedi.

Ziyaretler öncesinde protokol ekiplerinin bir araya geldiğini ve görüşmeler yaptığını ifade eden Çavuşoğlu, "Görüşmede uygulanan protokolde AB tarafının talepleri ve telkinleri karşılanmıştır." açıklamasında bulundu.

Çavuşoğlu, "Yani AB tarafının telkinleri doğrultusunda böyle bir oturma düzeni ayarlanmıştır. Nokta. Bunu, Türkiye'ye yönelik bu ithamlar olmasaydı bu kadar net açıklamayacaktık." diyerek "Türkiye yaptı." yönünde söylemler bulunduğunu, AB'nin iç uygulamalarına girmek istemediğini ifade etti.

İrfan Donat

ÇAYKUR neden 547 milyon TL zarar etti?

Sudan sonra en çok tükettiğimiz sıvı çay...

Çay bardağını sabah kahvaltısıyla birlikte elimize alıyor, akşam yemeği sonrasına kadar neredeyse elimizden düşürmüyoruz desek yanlış olmaz herhalde.

Yapılan hesaplamalara göre **günde 245 milyon bardak çay tüketiyoruz.**

Böyle bir sektörde en köklü konumda olup, pazar payı açısından da oldukça hatırı sayılır bir paya sahip iken zarar açıklayabilmek hakikaten zoru başarmak gibi bir şey olsa gerek.

Geçtiğimiz yıllarda Dünya Çay Komitesi'nin hazırladığı 'Dünya Çay Raporu' sonuçlarına göre, yılda kişi başı en çok çay tüketen ülkeler sıralamasında 3,5 kilogram ile Türkiye ilk sırada yer alıyor.

Pandemi döneminde bu rakamın arttığını hepimiz biliyoruz.

Lafı fazla uzatmadan sadede gelelim...

ÇAYKUR, 2020 yılında yine zarar açıkladı.

'Yine' diyoruz çünkü geçen yıllarda da benzer bir tablo söz konusuydu.

ÇAYKUR...

2016'da **82 milyon lira** zarar yazdı

2017'de **268 milyon lira** zarar etti.

2018'de **657 milyon lira** zarar açıkladı.

2019'da **635 milyon liralık** zarar yazdı haneye ÇAYKUR.

2020 yılında ise zarar **547 milyon TL**.

Özetle ÇAYKUR, 2015'ten bu yana kar etmiyor ve **son 5 yıldaki toplam zarar 2.1 milyar TL'yi aşıyor**.

Ama özellikle 2017'de **Varlık Fonuna** devredildikten sonra ÇAYKUR'un zararındaki artışlar da dikkat çekici.

Dünyanın kişi başına en fazla çay tüketilen ülkesinde, böyle bir kurumun zarar etmesinin tartışılması kadar normal bir şey de olamaz sanırım.

Çünkü herkes bu zararın gerekçesini anlamakta zorluk çekiyor.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (TBMM) Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) Komisyonu toplantısındaki 2,5 süren görüşmeler, ÇAYKUR'un zararını yeniden gündeme getirdi.

Komisyonun 6 Nisan tarihli **66 sayfadan oluşan tutanağını** okuduk.

Yine 20-30 yıldır konuşulan **çay bahçelerinin gençleştirilmesi** gerektiğinden bahsediliyor.

Yine yıllardır tartışılan **çay kanununun değiştirilmesi** konuşuluyor. Ama ortada hala bir taslak dahi yok...

Tutanakta ilginç diyaloglar var.

ÇAYKUR Genel Müdürü Yusuf Ziya Alim, çay bahçelerinden yenilenme gerekliliğinden istihdama, yeni ürün çalışmalarından gerekli olan yeni yatırımlara kadar uzun bir açıklama yapıyor komisyona...

Yusuf Ziya Alim'in sunumunun ardından, kurumun zarar açıklamasına yönelik herkesin merak ettiği soruyu ve tespiti ise **KİT Komisyon Üyesi Mustafa Tuncer** şu cümlelerle özetliyor: "Böyle büyük bir borcu yapmak için Kurum çok büyük harcamalara mı imza atmış? Sayıştay raporları incelendiğinde, hayır, böyle bir

yatırım işi yapılmamıştır. Peki, çok çok büyük kamulaştırmalar mı yapılmış? Hayır, bu da yapılmamıştır. Özel sektördeki çay fabrikaları satın alınmış da kurumun bünyesine mi katılmış? Hayır, bu da yapılmamış. Çay bahçeleri yenilenmiş de yenilenen çay bahçeleri karşılığında oradaki çay üreticisi ailelere ücretler, paralar mı ödenmiş? Hayır, bu da yapılmamış...”

Yusuf Ziya Alim'in ise ÇAYKUR'un zararına ilişkin şu cümlesi önemli: “Üreticinin mağdur olmaması için yaş çay 650 bin almamız gerekirken, 750 bine çıkıyor, bunun parası da krediyle ödeniyor. Kredi faizleri bu sene 8'de kalsaydı 200 milyon gibi zararımız olacaktı, 19'a çıkınca ister istemez yüksek oldu...”

Aslında özetle kurumun zarar etmesinin tek bir nedeni yok.

Operasyonel sorunlar, finans yönetimi, stok planlaması, etkin insan kaynakları yönetimi, rekabetçi yapıdan uzaklaşma, pazarlama kanallarındaki sorunlar gibi birçok faktör, kurum zararının oluşmasında önemli etkilere sahip gibi gözüküyor.

TÜRKİYE ÇAYDA NET İTHALATÇI

Evet, yanlış okumadınız...

Türkiye'nin çay ithalatı ihracatından fazla...

Tarım ve Orman Bakanlığının resmi verilerine göre, Türkiye, 2019 itibariyle 18 bin 837 ton ithalat ile çay ithalatında dünyada 25'inci sırada. Söz konusu ithalata ödenen döviz 39 milyon 475 bin dolar.

Peki ihracatta kaçınıcı sıradayız?

İhracatta ise 31'inci sıradayız.

2019 yılında 3 bin 968 ton çay ihracatı karşılığında 15 milyon 142 bin dolar döviz geliri elde edilmiş.

Komisyon tutanaklarını okuduğumuzda hem ÇAYKUR'un elinde neredeyse bir yıllık satışına eşit kuru çay stoku olduğunu hem de buna rağmen Rize Gümrüğünden bile ithal çay girişi yapıldığını öğreniyoruz.

Bununla ilgili olarak Sayıştay'ın, çay stoklarının bir an önce satılmasına yönelik önerisi de tutanaklarda yerini alıyor.

Tutanaklarda, Sayıştay raporlarından yola çıkılarak çayların önemli bir kısmının rutubet sınırına yaklaştığı ve depolarda çürümeye terk edildiği bilgileri de paylaşıldı.

Çay tarımı, Türkiye için önemli..

Doğu Karadeniz Bölgesi'nde Rize, Artvin, Trabzon ve kısmen Giresun, Ordu illerini kapsayan **787 bin dekar alan üzerinde** yaklaşık **182 bin üretici aile** tarafından yapılıyor.

Önemli bir geçim kapısı...

ÇAYKUR ise **çok değerli bir marka** ve hem bölgedeki dengeler hem de ülke açısından **stratejik öneme sahip bir kurum**.

Son 5 yılda 2.1 milyar TL'yi aşan zararın nedenleri ve sonuçlarını iyi analiz etmemiz lazım.

Aksi takdirde yarın bir gün "**kamunun sırtında yük olduğu**" gerekçesiyle özelleştirme kapsamında adı ön plana çıkabilir.

Umarız yanılırız.

Umarız o noktaya gelinmez.

Yabancı iki haftada 2.4 milyar dolar götürdü

Alaattin AKTAŞ

09 Nisan 2021 Cuma

✓ **Merkez Bankası operasyonunun yapıldığı hafta 1.9 milyar dolarlık menkul kıymet satan yabancılar, hız kesmekle birlikte satışa devam etti. Geçen haftaki satış da 505 milyon doları buldu.**

✓ **Yüksek faizin tek başına yapamadığını "yüksek faiz+yüksek kur" birlikte yapıyor ve döviz hesaplarındaki azalma sürüyor. DTH, iki haftada 12.1 milyar dolar azaldı.**

Merkez Bankası'ndaki operasyonun iki haftalık maliyeti, yabancıların çıkışı açısından, 2.4 milyar doları buldu. Yabancı yatırımcılar son iki haftada Türkiye'den 2.4 milyar doların üstünde döviz çıkardı.

Merkez Bankası verilerine göre 19-26 Mart haftasında 1.9 milyar dolarla rekor düzeyde gerçekleşen çıkış, geçen hafta hız kesmekle birlikte yine de yarım milyar doların üstünde gerçekleşti.

Yurtdışı yerleşikler ya da kısaca yabancılar 26 Mart-2 Nisan haftasında 504.9 milyon dolarlık menkul kıymet sattı.

Bu tutarın 364.4 milyon dolarını hisse senedi, 140.4 milyon dolarını da devlet iç borçlanma senedi satışı oluşturdu.

Rekor ilk haftada

Yabancılar başkanlık operasyonunun yapıldığı hafta rekor düzeyde bir çıkışa imza atmıştı. 19-26 Mart haftasında 813.9 milyon doları hisse senedinden, 1 milyar 104.8 milyon doları da devlet iç borçlanma senedinden oluşmak üzere tam 1 milyar 918.7 milyon dolarlık çıkış yaşanmıştı. Bu, bir haftada gerçekleşen görülmedik bir çıkıştı.

2.5 milyara yaklaştı

19 Mart'tan 2 Nisan'a kadar geçen süredeki toplam çıkış 2.4 milyar doları aştı.

Yabancı yatırımcılar bu iki haftada 1 milyar 178.4 milyon dolarlık hisse senedi ve 1 milyar 245.2 milyon dolarlık devlet iç borçlanma senedi sattı. Böylece toplam satış 2 milyar 423.6 milyon doları bulmuş oldu.

Çıkış dörtte üç azaldı!

Yabancı adeta arkasına bakmadan kaçıyor ama yine de bardağın içindeki damlaları görmek isteyenlere bir kolaylık sağlayalım ve iyi bir haber verelim.

Yabancı çıkıyor çıkmaya ama hisse senedi ve DİBS satışında geçen hafta önceki haftaya göre neredeyse dörtte üç azalma oldu.

19-26 Mart haftasında 1.9 milyar dolar olan çıkış, geçen hafta 505 milyon dolarda kaldı.

Nereden nereye... Yabancı çıkışının giderek hız kestiğini söylemek istiyorsak bundan güzel veri olur mu!

Yabancı çıkışı azalır azalır ve gün gelir bu kez giriş başlar.

Stok nereye indi?

Geçen hafta gerçekleşen 505 milyon dolarlık satıştan sonra yabancıların elinde kalan hisse senedi ve DİBS tutarına da bakmakta yarar var.

Yabancı yatırımcılar 2 Nisan itibarıyla 23.4 milyar dolarlık hisse senedine sahip durumda.

Yabancıların elindeki devlet iç borçlanma senetlerinin tutarı ise yine aynı tarih itibarıyla 7.4 milyar dolar.

19-26 Mart haftasındaki 1.9 milyar dolarlık rekor çıkışa değindiğimiz 2 Nisan'daki yazımızda yabancıların elindeki stok tutarını aktarmış ve çıkışın giderek yavaşlayacağını dile getirerek şöyle demiştik:

“Özellikle devlet iç borçlanma senedinde bundan sonra çok daha sınırlı satışlar görülecektir. Bunda, hem satılabilecek senet tutarının azalması, hem de faiz yükseldiği için fiyatların gerilemiş olması büyük etki yapacaktır.”

Nitekim yabancıların DİBS satışı 1.1 milyardan 140 milyona indi.

DÖVİZ HESAPLARINDAKİ AZALMA 12 MİLYARI AŞTI

Yüksek faizin tek başına yapamadığını “yüksek faiz+yüksek kur” birlikte gerçekleştiriyor.

Naci Ağbal'ın başkanlığı döneminde faizin artırılmasıyla birlikte kur hızla gerileyince kimse döviz satmaya yanaşmamıştı. Oysa Şahap Kavcıoğlu'nun başkanlığında faiz yukarıda kalırken kur da yükseldi.

Elindeki malı, yani döviz düşük fiyattan satıp yüksek faizli mevduatı tercih etmeyenler, bu kez ellerindeki döviz yüksek fiyattan satıp mevduata yöneldi.

İşte sonuç ortada... 19-26 Mart haftasında 9.3 milyar dolarla rekor bir azalma gösteren döviz tevdiat hesapları geçen hafta da bu azalışını sürdürdü. Merkez Bankası verileri, döviz tevdiat hesaplarının 26 Mart-2 Nisan haftasında 2.8 milyar dolar daha azaldığına işaret ediyor. Böylece döviz hesapları iki hafta 12.1 milyar dolarlık bir gerileme gösterdi.

Geçen haftaki 2.8 milyar dolarlık azalmanın 2.5 milyar dolar kadarı yurtiçi yerleşiklerin hesaplarındaki düşüşten kaynaklandı. 2.5 milyarın da 1 milyar doları gerçek kişilerin, 1.4 milyar doları tüzel kişilerin hesaplarındaki azalmadan oluşmuş durumda.

Bu arada yurtiçi yerleşiklerin hesaplarındaki 2.5 milyar dolarlık düşüşün 444 milyon doları parite ve altın fiyatları kaynaklı. Gerçek düşüş 2 milyar dolar civarında.

Riskler kayıt dışılığı; kayıt dışılık riski yükseltiyor...

Ferit Barış PARLAK

09 Nisan 2021 Cuma

Kayıtlı üreticilerin, pandemi nedeniyle, “kayıt dışı üreticilerin” dahi veremeyeceği fiyatlara düştüğü ifade ediliyor...

Kayıt dışı üreticilerin, pandemide de kayıt altındaki üreticilere zarar vermeye devam ettiği de...

★ ★ ★

Vergi/prim ödemekten kaçınan;

Belgesiz çalışan/çalıştıran/ üreten/ürettiren kesimdir kayıt dışılığa zemin hazırlayan...

★ ★ ★

O kesimin;

Yastık altında ve/veya yurtdışında sakladığı, sisteme sokmadığı kazancıdır “kayıt dışı” olan...

★ ★ ★

Kayıt dışılık:

Verimsizliğin/haksız rekabetin dolayısıyla “ekonomik çarpıklığın”;

Ve dolayısıyla,

Büyümek/kalkınmak/refah için değil de “yatırımı yüzdürebilmek için borçlanmanın” ve borçlanmada yüksek maliyetin nedenidir...

★ ★ ★

Rant, geliştirmekten/üretmekten daha fazla kazandırıyor...

Doğrudan vergi toplanamıyorsa...

Bu nedenlerle dolaylı vergilere (KDV, ÖTV...) yükleniliyorsa...

Bağış/bahşış/prim/rüşvet kültürü yeşeriyorsa...

Kayıt dışılığı azaltmak mümkün olmuyor.

★ ★ ★

Bu yapıda...

“Kayıt dışılığı azaltarak, vergi gelirlerini artıracamız” fikri ve uygulamalarının da...

Kayıt dışılığı azaltmadığını, verimliliğini ve vergi gelirlerini artırmadığını deneyimlerimiz gösteriyor...

VELHASIL...

Yapısal ve birbirini tetikleyen bu sorunlarımızın çözümü için...

★ ★ ★

“Kayıt dışılığı azaltarak, devlet harcamaları için ek kaynak yaratacamız” şeklinde değil; “Vergileri düşürerek, verimliliğini/ rekabeti artıracamız” şeklinde düşünmeliyiz...

★ ★ ★

“Kayıt dışı tutulan likidi (para, altın...) ekonomiye kazandırırsak, risklerimiz düşecek” şeklinde değil; “İç/dış riskleri düşürürsek, kayıt dışı tutulan likidin yanı sıra, kayıtlı yabancı da ekonomide yerini alır ” şeklinde düşünmeliyiz...

Abdulkadir Selvi

Soruşturmada 5 kritik soru

9 Nisan 2021

104 emekli amiralin yayınladığı darbe tehditli bildiriyle ilgili Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı titiz bir soruşturma yürütüyor. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, dijital materyallerin çokluğu, bunlar üzerindeki incelemenin sürdüğü, şüpheli sayısının fazlalığı, henüz bunların ifadesinin alınmadığı, üzerlerine atılı suçun Anayasal düzene karşı suç işlemek üzere anlaşma gibi önemli bir iddia olması nedeniyle gözaltı süresinin uzatılmasını talep etmişti. Gözaltı süresi uzatıldı.

HTS KAYITLARI GELMİŞ

Gözaltındaki emekli amirallerin HTS kayıtları gelmiş ancak onların analizleri tamamlanmamış.

Ne üzerinde duruluyor?

- 1- Emekli amirallerin muvazzaflarla bir irtibatı var mı?
- 2- Bildiri kimlere gönderildi, kendisine bildiri geldiği halde imzalamayan oldu mu? 104 emekli amiralin yayınladığı bildiriye 86 emekli amiralin katılmadığı ifade ediliyor.
- 3- Bildirinin hazırlanması ve yayınlanması sürecinde yönetici konumunda olanların dış irtibatları var mı?
- 4- Bildirinin hazırlanıp yayınlanma sürecinde siyasilerle irtibat kuruldu mu?
- 5- Bildirinin gece yayınlanması kararı nasıl alındı?

HÜKÜMET CEPHESİ DE HAZIRLIK YAPIYOR

27 Nisan'da e-muhtıraya muhatap olmuş, **15 Temmuz'da** kanlı bir darbe girişimine maruz kalmış olan **AK Parti'nin**, iktidar olduğu günden bu yana “darbe tehdidi” eksik olmadığı için yoğurt üflenerek yeniliyor. Emekli amirallerle ilgili soruşturma dikkatli bir şekilde takip ediliyor. Ama aynı zamanda **bir takım idari düzenlemeler** üzerinde de çalışılıyor.

KRİTİK TOPLANTI

Yayınladıkları gece yarısı bildirisi ile darbe tartışmalarının başlamasına neden olan emekli oramiraller, hükümeti harekete geçirdi. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın soruşturması sürerken emekli amiral ve generaller hakkında idari olarak yapılabilecek tasarruflar değerlendiriliyor. Çarşamba günü Cumhurbaşkanlığı

Külliyesi'nde **Cumhurbaşkanı Erdoğan**'ın başkanlığında İçişleri, Adalet, Milli Savunma Bakanı başta olmak üzere bazı bakanlar ile hukukçu kökenli parti yöneticileri ile bir toplantı yapıldığı öğrenildi. Toplantıda idari tasarrufların neler olabileceğinin üzerinde durulduğu ifade edildi.

DARBE MEKANİĞİ NASIL HAZIRLANIYOR

12 Eylül'ün beyin takımından olan 2.Ordu Komutanı Org. **Bedrettin Demirel**, "Biz buna bir sene evvel karar vermiştik, ama olgunlaşmasını bekledik. Ama çok kan aktı" demişti. **Kenan Evren** de 12 Eylül darbesinin hazırlıklarına, 1979 yılı eylül ayında Genelkurmay İkinci Başkanı **Haydar Saltık** başkanlığında kurdurduğu çalışma grubu ile başladıklarını anlatacaktı.

27 Mayıs darbesine giden yolda ilk cuntalar 1954 yılında kurulmaya başlamıştı.

NİHAT ERİM'İN BAŞBAKANLIĞI

12 Mart'ta ise Amerikalılar, **Nihat Erim**'e Başbakan olacağını önceden tebliğ etmişti. Ki o zaman başbakan **Süleyman Demirel**'di. Amerikalılarla teması olan gazete patronu üzerinden haberi olan gazeteci **Fethi Akkoç**, Nihat Erim'e Başbakan olacağı yönündeki söylentiyi sorunca yalanlamış, ancak Başbakan olunca, o zaman Başbakan olacağını söyleyemeyeceğini ifade etmişti. Merak eden Akkoç'un, "Ekose Etekli Levrek" isimli kitabına bakabilir.

28 ŞUBAT'IN BÇG'Sİ

28 Şubat süreci ise önce sivil kuvvetlerin zemini hazırladığı sonra Silahlı Kuvvetlerin Başbakan **Erbakan**'ı istifaya zorladığı bir süreç olmuştu. 28 Şubat'ta kurulan Batı Çalışma Grubu 18 Haziran günü Erbakan'ı Başbakanlıktan istifa ettirene kadar süreci yönetmişti.

CUMHURİYET MİTINGLERİNDEN 27 NİSAN'A

27 Nisan e-muhtırasının verildiği günler ise belleklerimizde tazeliğini koruyor. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin başlamasıyla birlikte Cumhuriyet mitingleri, 367 kararı ile olgunlaştırılan süreç 27 Nisan gecesi Genelkurmay Başkanlığı'nın sitesine konulan e-muhtıra ile ileri bir aşamaya taşınmıştı. Darbeler tarihinden kısa bir özet yapmamın bin nedeni var.

Darbeler bir günde tankları yürüterek gerçekleştirilen bir iş değil. Bir süreç içi. Darbelerin sadece iç bağlantıları da yok. Hatta ondan daha önemlisi dış bağlantılarının kurulması. Yani Amerika'nın desteğinin sağlanıp, onayının alınması.

ÖNCE DARBE İKLİMİ

Bir darbe iklimi oluşturuluyor başarılı olurlarsa ardından darbe mekaniği işlemeye başlıyor. Kimi darbe yapar kimileri de darbeye giden zemini hazırlar. Emekli oramiraller açıklama yapar, iktidarı test eder. Ses çıkmazsa bu kez Hava Kuvvetleri'nden emekli orgeneraller bildiri yayınlar. Onu Kara Kuvvetleri'nden emekli

olanlar takip eder. Sonra bakmışsınız ki, rektörler, yüksek yargı mensupları cüppelerini giymiş Anıtkabir'e çıkmış. Kurt dumanlı havayı sever.

SONRA DARBE MEKANİĞİ

Türkiye geçmişte böyle adım adım darbelere taşındı. Geçmişte darbe mekaniği böyle harekete geçirildi. O nedenle '**Efendim emekli generaller mi darbe yapacaktı**' gibi safsatalarla kimse aklımızla alay etmeye kalkışmasın. Onların görevi darbe yapmak değil, **darbe iklimini** hazırlamak. O nedenle emekli amirallerin darbe kokulu bildirilerine gösterilen tepki, belki tehlikeli yolun açılmasının önüne geçecek.

BALYOZ TEMYİZİ NE DURUMDA?

Gece yarısı yayınladıkları bildiri ile darbe tehdidinde bulundukları iddiasıyla haklarında soruşturma açılan emekli amirallerin bir kısmı Balyoz davası sanığıydı. Balyoz sanıkları Anayasa Mahkemesi'nin ihlal kararı üzerine yeniden yargılanmış ve İstanbul Anadolu 4.Ağır Ceza Mahkemesi 236 sanık hakkında beraat kararı vermişti. Anadolu Cumhuriyet Savcılığı aralarında 1.Ordu eski Komutanı Çetin Doğan'ın da bulunduğu 7 kişi hakkındaki beraat kararına itiraz etmişti. Temyiz dilekçesinde "Sanıklar **Çetin Doğan, İhsan Balabanlı, Behzat Balta, Mehmet Kaya Varol, Metin Yavuz Yalçın, Erdal Akyazan ve Emin Küçükaklı**'ın, atılı suçtan ayrı ayrı mahkumiyetlerine karar verilmesi gerekirken beraat etmelerinin usul ve yasaya aykırı olduğu kanaatiyle Anadolu 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nin söz konusu kararının bozulmasına karar verilmesi kamu adına arz ve talep olunur" denildi.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NIN İTİRAZI

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı temyiz talebini yerinde bularak, 7 sanık hakkında beraat kararına itiraz etti. Balyoz davasına konu olan ve 2003'te 1.Ordu Komutanlığı'ndaki seminerde yapılan konuşmalara dikkat çekildi. Seminerdeki ses kayıtları suçun işlendiğine delil gösterildi. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın itirazı Yargıtay 16. Ceza Dairesi'ne gönderildi.

GÖZLER 16. CEZA'DA

Ancak burada bir nokta önemli. 7 sanıkla ilgili kararı verecek olan **Yargıtay 16. Ceza Dairesi**. 16.Ceza Dairesi henüz kararını verip Yargıtay Ceza Genel Kurulu'na göndermedi. Dosya genel kurula gelmediği için görüşülüp karara bağlanamıyor.

SARIKLI AMİRAL OKULLUYMUŞ

Sarıklı Amiral'in sözleşmeli olduğu haberlerde yer aldı, ben dahil birçok yazar yazdı. Ancak bu bilginin doğru olmadığını öğrendim. Sarıklı Amiral **Deniz Lisesi'nde** okumuş ve 1991 yılında **Deniz Harp Okulu'ndan** mezun olmuş. Amerika'da mühendislik üzerine yüksek lisans yaptığı için Deniz Kuvvetleri onu mühendislik sınıfına ayırmış. Bu arada soruşturma ne durumda dersiniz? Usul hatası yapmamak için titiz bir şekilde sürdürülüyor.

Eğitimi ideolojik tasalluttan uzak tutmalıyız

Esfender KORKMAZ

09 Nisan 2021

Şeriat isteyen, tarikatlar, imamlar, profesörler ve bu hedefi kılık kıyafeti ile ilan eden bir amiralin doğal olarak hedefi Anayasayı ve laik devlet düzenini değiştirmektir. **İktidarın bunlara karşı tepkisi sınırlı kaldı.** Benimsemediğini açıkladı. **Ancak bu gidişattan endişe duyanlara karşı tepkisi daha sert oldu.**

Temelde siyasi iktidarın adımları şeriat heveslilerine cesaret veriyor. Bunların başında da eğitim sistemi geliyor.

Kusurlu demokrasinin veya otokrasinin olduğu ülkelerde, hangi sosyo-ekonomik sistem olursa olsun, **iktidara gelenler önce eğitimi kendi hedefleri, kendi ideolojileri ve iktidarda kalma hesapları içinde değerlendirir ve planlama yaparlar.**

Eğitim bir toplumun geleceğini, yönetim sistemi ile ilgili tercihlerini, biat kültürünü ve potansiyel kalkınmayı etkilemenin şifrelerini barındırır.

Türkiye'de eğitim sistemi, 1990'lı yıllardan başlayarak hızlı bir şekilde Siyasi İslam'ın ayağı Gülen Cemaati'nin tasallutunda kaldı. **Adeta kültürel bir düşüş yaşadı.** Aslında bu duruma, kültürel düşüş demek bile yeterli değildir.

Eğitim sistemi daha büyük tehditler altındadır. Elbette tek bir örnek, tüm eğitim sistemini temsil etmez. Ancak bir veya birkaç kişi de olsa, eğitimin başındakiler bile dini kaygılarla eğitimi zararlı görüyorsa, o ülkede eğitim çıkmazda demektir. Söz gelimi Sabahattin Zaim Üniversitesi'nin eski rektör yardımcısı, **"Okuma oranı artıkça beni afakanlar basıyor"** dedi. Sonrasında da kamuoyu baskısıyla istifa etti ve fakat Cumhurbaşkanı tarafından ödüllendirilerek YÖK Denetleme Kurulu üyeliğine atandı.

Mardin Artuklu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Ağırcaklı'nın Şamil Yayınevi tarafından hazırlanan 'Şamil İslam Ansiklopesi'nde, **mürted**'in karşılığı olarak,

"Komünizm, kapitalizm, demokrasi, sosyal demokrasi vb. şirk düzenlerini doğrulamak" bulunuyor. Buna ceza olarak da **"tövbe etmediği takdirde ölüm"** deniliyor. Bu konu Meclis gündemine de taşınmıştı.

Osmanlı eğitim sistemi, orduda din esaslı uygulamalara ağırlık verilmesi bize gösteriyor ki: Tüm İslam ülkelerinde iktidar olmanın veya iktidarı devam ettirmenin en iyi yolu, dini bir araç olarak kullanmaktır. Fethullah Gülen cemaatinin yaptığı tam da budur.

Bunlar münferit hadiseler olabilir... **Ancak iktidar bunlara karşı yeterli tepkiyi göstermez ve bazen de korursa, elbette sayıları artar ve hepimiz de endişe içinde oluruz.**

Kaldı ki kötü bir örnekte yaşadık. Fetö tarikatının eğitim yaptırdığı gençlerin üniversitelere ve orduya sokulması için soru çaldıkları ortaya çıktı. Diğer gençlerin hakkını yemek gibi, hem günah, hem de haksız rekabet yaratmış olmak maalesef tarikat mensupları için önemi yoktu. **Darbe teşebbüsü gösterdi ki, bu tarikat, insanları insani amaçlarla değil de, ideolojik amaçlarla ve onları kullanmak için yetiştiriyordu.**

Eğitimde din eksenli tavizler Diyanet İşleri'nin raporuna da yansımıştı. Diyanet İşleri'nin 2017-2021 stratejik planında, tehditler arasında, **"İlahiyat ve imam-Hatip Lisesi mezunu sayısının kontrolsüz, plansız artışı ve mezunların nitelik sorununun bulunması"** da bir madde olarak yer almıştı. Bütün bunlar, eğitimin ve gençlerin siyasi ve ideolojik olarak istismarı demektir ve ülke geleceği için de büyük risktir.

Toplum olarak aklımızı başımıza almamız gerekiyor. Eğitimi laik demokratik çizgiye getirmemiz artık şart oldu.

Platon'a göre eğitim: **"Hem bireyin hem de devletin yapısını düzeltecek en etkili yoldur."**

Eğitimi ideolojiden uzak, gelişen ve değişen dünyada ilerlemenin bir aracı olarak **"Progressivism"** ve eskiyen değerlerin yerine yenilerinin konulması demek olan **"Reconstruction"** çizgisinde tutmamız gerekir.

İbrahim Kahveci

Para bile büyütüyor

Geçen yıl TL kredi hacmi 1 trilyon 637,5 milyar liradan 2 trilyon 353,5 milyar liraya yükseldi. TL kredi hacmi bir yılda 716 milyar lira ile yüzde 43,7 büyümeye gösterdi. (BDDK haftalık veriler)

Bu oran çok ciddi bir kredi genişlemesine işaret ediyor.

Bunca parasal genişleme karşılığı kullanılan krediler ne oldu?

716 milyar liralık kredi genişlemesinin 210 milyar lirası tüketici ve bireysel kredi kartlarından oluştu. Tamam da bu artışının tüketim üzerinden çarkları etkilemesi beklenirdi. O da olmadı...

Ama tüketim artışı ithal ürünlere yöneldi ve oradan cari işlemler açığına yol açtı. Yani iç üretime ve reel büyümeye değil, dış talebe ve cari açığa yol verdi.

Burada sormamız gereken sorumuz şudur: Parasal genişleme ve düşük faiz iç üretim yerine ithalat ve yabancı ülke mallarına katkı sunuyorsa bu noktada neden ısrar ederiz?

Soruyu biraz daha açalım: Kemerleri gevşetip Türk Halkını kredi borçlanmasına teşvik ederek yabancı ülke ürünlerine sermaye aktarmış oluyoruz. O zaman neden tüketim üzerinden düşük faizde bu kadar ısrar ediyoruz?

İçeride Yerli-Milli ekonomi olarak vatandaşa sattığımız yönetim aslında yabancı ülkelere yarayan bir uygulamadan başka bir şey değil. Ama biz bunda bu derece neden ısrar ediyoruz?

Burada bir noktayı daha kaçırmayalım. 2020 yılında hem parasal genişleme hem kur artışı yüzde 30'un üzerindeyken enflasyon nasıl yüzde 15'lerde kalıyor?

Şimdi ikinci noktaya geçelim: Parasal büyümeye bağlı oluşan GSYH rakamlarını baskılanmış enflasyon üzerinden reel veriye çevirdiğimizde karşımıza hiç de gerçek olmayan bir büyüme çıkabiliyor.

İşte bu nedenledir ki, enerji tüketimi artmadan, çalışan insan sayısı büyümeden ülkemiz büyüdü sanıyoruz.

Oysa ortada reel büyüme diye bir şey yok.

Sadece kredi genişlemesinin oluşturduğu parasal büyümeyi gerçek enflasyondan arındırmadığımızdan büyümüş gibi görülen bir ekonomi karşımıza çıkıyor.

Bunlar temel sorunumuz değil tabi ki;

Yarın birileri gelir ve gerçek hesaplamayı resmi ekranlara yazdırabilir. Burada temel sorunumuz parasal genişlemeye rağmen neden büyüme göstermiyoruz meselesidir.

Bu çok temel bir sorundur.

Çalışma kabiliyetimizi mi kaybettik? Üretim tesislerimiz mi kapandı? İthalata neden bu kadar bağımlı hale geldik?

Bir ülke yönetimi;

-kendi vatandaşlarını borçlandırıyor

-başka ülke mallarının kendi ülkesinde satışını destekliyorsa acaba bu yönetim anlayışı ne gibi bir politik tercihle izah edebiliriz?

Ülkemiz neden ithalata bu kadar bağımlı hale geldi?

Neden düşük faiz ve kredi genişlemesi artık büyümemize etki edemiyor?

Bölgesinde üretim üssü olan ve bir dönem sanayi sektörü payı yüzde 25'lere çıkan ekonomimizde, bu üretim gücünü nasıl ve neden kaybettik?

Bugüne kadar ekonomide çözüm modellerini temelde kredi-faiz ekseninde uygulayan bir yönetim neden faizden bu kadar şikâyet eder?

09.04.2021

Acaba bu politik tercihler bilinçli bir programın ürünü mü; yoksa sonucu bilinmeden en kolay yol olarak bir tercih nedeni mi?

Ama her nasıl oluyorsa da bu sürecin bizi hiç iyi bir yere götürmediğini yeniden belirtmek isteriz. Bu anlayışın gelecek kuşaklar üzerindeki olumsuz etkisi daha büyük sonuçlar verecektir.

Umarım evlatlarımızı birazcık düşünürüz. Tabii ki ülkedeki bütün çocukları ve gençlerin geleceğini kastediyoruz.

09 Nisan 2021, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Yeni koronavirüs, 18 mutasyonun birleşiminden oluşan öldürücü bir tür

Hayat zorlaşıyor, bu kesin bir durum. Ama hasta olmamak da eskisinden daha zor. Daha doğrusu eğer yazılıp konuşulan koronavirüs hastalığına tutulmak istemiyorsanız, bu adeta imkânsız hale geliyor. Çünkü Brezilya'da 18 mutasyonunun birleşiminden oluşan yeni bir tür tespit edilmiş...

340 bin ölüm

Nüfusu 210 milyonu aşan Brezilya, ABD'nin ardından Kovid-19 salgınından en çok etkilenen ülke konumunda bulunuyor. Brezilya, ülkenin Amazonas eyaletinde ortaya çıktığı düşünülen Kovid- 19'un daha bulaşıcı türü P1'in yayılması nedeniyle zor günlerden geçiyor. 3 bin 829 kişinin hayatını kaybetmesiyle ülkedeki toplam ölü sayısı 340 bin 776'ya, 92 bin 625 yeni vakanın tespit edilmesiyle toplam vaka sayısı 13 milyon 193 bin 205'e yükseldi.

Garip mutasyonlar

Belo Horizonte şehrindeki Minas Gerais Federal Üniversitesi (UFMG) ve Pardini Grubu Araştırma ve Geliştirme Sektörü uzmanları, Rio de Janeiro Federal Üniversitesi işbirliğinde, Kovid- 19'un 18 mutasyonun birleşiminden oluşan türüne rastladı. Söz konusu türün potansiyel olarak tehlikeli olduğunu belirten uzmanlar, bu türdeki daha önce tanımlanmamış 18 mutasyonun içinde Brezilya'nın Amazonas eyaletinde ortaya çıkan P1, Rio de Janeiro'da ortaya çıkan P2, İngiltere'de ortaya çıkan B.1.1.7 ve Güney Afrika'da ortaya çıkan B.1.1.351 türleriyle benzer özellikler gösteren mutasyonların bulunduğunu ifade etti.

Ölümler artıyor

Türk Yoğun Bakım Derneği Başkanı Prof. Dr. İsmail Cinel, zirvenin görüldüğü mart, nisan, mayıs aylarında, yani başlangıçta 3 kişiden 1'inin hayatını kaybettiği pandemide, ikinci dalgada yani ekim, kasım, aralık aylarında bu rakamın 3 kişiden 2'ye yükseldiğini belirtti. Totalde yoğun bakıma yatan hastaların yüzde 55-59

arasında ölüm oranı olduğunun altını çizen Cinel, **"3. dalga çok daha yüksek rakamlarla karşımıza çıkacak. Günlük yeni vaka sayısı 50 bine dayandı. Günde 500 kişiyi kaybedeceğimiz günler yakın"** ifadesini kullandı.

Yoğun bakımda yoğunluk

"Yoğun bakımlarımızda yerimiz var ama vaka sayısının gidişi, artışı sürdürülebilir değil" diyen Prof. Dr. İsmail Cinel, şunları söyledi: **"Yoğun bakım ölüm oranlarında artış olacak. Aşılamada 65 yaş üstünü korumayı başardık. Virüs yeni silahlar geliştirdi. Yaş ortalaması 77'lerden 58'lere düştü. Şu anda gözlemlediğimiz hastalar, çok daha erken yoğun bakıma ihtiyaç duyuyorlar."**